

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
"АСОЦІАЦІЯ ФАРМАЦЕВТІВ УКРАЇНИ"**

Ідентифікаційний код юридичної особи: 43359310

Місцезнаходження: Україна, 01015, місто Київ, вулиця Академіка Богомольця, будинок
7/14, приміщення 182, к. 83

Вих. 133/2026 від 13.04.2026 року

**Народному депутату України
ІВЧЕНКУ Вадиму**

01008, м. Київ, вул. Грушевського, 5
ivchenko@rada.gov.ua

Шановний Вадиме Євгеновичу!

Громадська організація «Асоціація фармацевтів України» (далі – АФУ), представлена у Раді громадського контролю при Національній службі здоров'я України та у Громадській раді при Державній службі України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, висловлює Вам щиру повагу та звертається у зв'язку з проблемою кадрового дефіциту у фармацевтичному секторі, яка особливо загострилася у прифронтових громадах та безпосередньо впливає на безперервність роботи аптечних закладів і доступність лікарських засобів для населення.

Актуальність цього питання підтверджується, зокрема, позицією Харківської обласної військової адміністрації, викладеною у листі від 09.03.2026 № 01-43/2109, адресованому Прем'єр-міністру України, у якому окремо порушено питання кадрового дефіциту у фармацевтичній галузі регіону.

З початком повномасштабної збройної агресії значна частина працівників фармацевтичної галузі була змушена змінити місце проживання, переїхати до інших регіонів України або виїхати за кордон. Більшість таких фахівців становлять жінки, які намагаються працевлаштуватися за фахом у нових громадах, однак стикаються з труднощами через відсутність військово-облікових документів або необхідність попереднього врегулювання питань військового обліку за новим місцем проживання. У результаті значна кількість кваліфікованих жінок-фармацевтів, які готові працювати та забезпечувати населення лікарськими засобами, фактично не можуть реалізувати своє право на працю.

Однією з причин виникнення цієї ситуації є особливості правового регулювання військового обліку жінок, які здобули медичну або фармацевтичну освіту. Частиною п'ятою статті 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» передбачено, що жінки, які мають медичну або фармацевтичну спеціальність, підлягають взяттю на військовий облік. Водночас протягом тривалого часу держава не забезпечила належного організаційного механізму реалізації цього обов'язку.

З метою врегулювання ситуації постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 № 1487 було встановлено перехідний правовий режим, відповідно до якого жінки, які здобули медичну або фармацевтичну освіту та не перебували на військовому обліку, могли працевлаштовуватися без військово-облікового документа, а роботодавець лише повідомляв про таких працівників відповідний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки. Таким жінкам було надано строк до 31.12.2026 для постановки на військовий облік.

Фактично держава встановила модель поступового приведення правового статусу таких осіб у відповідність до нових вимог без втрати ними можливості працювати, що сформувало у них обґрунтовані та легітимні очікування щодо збереження права на працю до завершення встановленого строку. Однак постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.2024 № 563 відповідну норму було виключено. Унаслідок цього правове регулювання було змінено достроково. Таким чином, зміна підзаконного регулювання фактично поклала негативні наслідки на осіб, які діяли добросовісно та обґрунтовано розраховували на можливість постановки на військовий облік у межах встановленого перехідного періоду.

Після виключення зазначеної норми відсутність військово-облікового документа фактично почала застосовуватися як підстава для відмови у працевлаштуванні. Однак отримання такого документа можливе лише після звернення до територіального центру комплектування та соціальної підтримки (далі – ТЦК та СП), що для значної кількості осіб пов'язане з ризиком притягнення до адміністративної відповідальності за порушення правил військового обліку та накладення штрафу. За таких умов значна частина жінок, які здобули медичну або фармацевтичну освіту, утримується від звернення до ТЦК та СП, оскільки без гарантій подальшого працевлаштування та отримання заробітної плати вони об'єктивно не готові нести додаткові фінансові витрати, пов'язані зі сплатою штрафу.

Отже, чинне правове регулювання у сфері військового обліку жінок, які здобули медичну або фармацевтичну освіту, у поєднанні з фактичними обмеженнями щодо їх працевлаштування створює додаткові перешкоди для залучення кваліфікованих фахівців до роботи в аптечних закладах. Це суперечить інтересам системи охорони здоров'я, а також цілям державної політики щодо забезпечення належного кадрового потенціалу у відповідних сферах.

Слід також враховувати, що жінки, які здобули фармацевтичну освіту, фактично не розглядаються державою як мобілізаційний ресурс у практичному вимірі, однак на практиці їх постановка на військовий облік супроводжується ризиком застосування штрафних санкцій. Як наслідок, значна частина жінок-фармацевтів не звертається до ТЦК та СП та не працевлаштовується за фахом, а держава, своєю чергою, не отримує податкові надходження, зокрема податок на доходи фізичних осіб, військовий збір та інші обов'язкові платежі, які могли б надходити до бюджету у разі їх офіційного працевлаштування.

За відсутності нормативних змін така ситуація з високою ймовірністю зберігатиметься й надалі. Однак у разі відновлення норми, яка дозволяє працевлаштування жінок без військово-облікового документа на перехідний період, значна частина таких фахівців зможе офіційно працевлаштуватися. Це забезпечить надходження податків до бюджету, дозволить частково зменшити кадровий дефіцит у фармацевтичній сфері та водночас створити умови, за яких такі особи поступово стануть на військовий облік без надмірного ризику фінансових санкцій. Таким чином, держава одночасно досягне кількох публічних інтересів: забезпечення функціонування системи охорони здоров'я, наповнення бюджету та належного ведення військового обліку.

До звернення додається порівняльна таблиця, в якій викладено пропозицію щодо повернення абзацу першого пункту 51 Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів у редакції, що діяла до 18.05.2024.

У зв'язку з викладеним **ПРОСИМО ВАС:**

1. Сприяти розгляду проблеми кадрового дефіциту у фармацевтичному секторі, спричиненого чинним правовим регулюванням військового обліку жінок, які здобули медичну

або фармацевтичну освіту, на пленарних засіданнях Верховної Ради України та у комітеті Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки.

2. Ініціювати направлення депутатського запиту до Кабінету Міністрів України, Міністерства оборони України та Міністерства охорони здоров'я України щодо відновлення або запровадження перехідного правового механізму, який дозволить працевлаштування таких осіб з одночасним обов'язком постановки на військовий облік протягом визначеного строку.

3. Посприяти організації робочої зустрічі за участі народних депутатів України, представників Кабінету Міністрів України, Міністерства оборони України, Міністерства охорони здоров'я України, Харківської обласної військової адміністрації та представників професійної фармацевтичної спільноти з метою врегулювання зазначеного питання.

4. Поінформувати Асоціацію фармацевтів України про результати розгляду цього звернення у встановленому законодавством порядку на електронну адресу: pharmukraine.ua@gmail.com та за поштовою адресою: 01015, м. Київ, вул. Академіка Богомольця, буд. 7/14, приміщ. 182, к. 83.

Додатки:

1. Копія листа Харківської обласної військової адміністрації від 09.03.2026 № 01-43/2109

2. Копії листів Громадської організації «Асоціація фармацевтів України» до Міністерства оборони України щодо необхідності нормативного врегулювання порядку працевлаштування жінок, які здобули фармацевтичну освіту та не мають військово-облікового документа

3. Копія відповіді Департаменту мобілізації Міністерства оборони України на лист Громадської організації «Асоціація фармацевтів України» №220/25/478 від 16.03.2026

4. Копія відповіді Міністерства оборони України на лист Громадської організації «Асоціація фармацевтів України» №220/3077 від 03.03.2026

5. Порівняльна таблиця щодо пропозиції повернення абзацу першого пункту 51 Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів у редакції, що діяла до 18.05.2024.

З повагою

Голова Організації,

Голова Правління Організації

Олена ОМЕЛЬЧУК

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

вул. Сумська, 64, м. Харків, 61002, тел/факс (057) 342-77-92
E-mail: obladm@kharkivoda.gov.ua, <https://kharkivoda.gov.ua>, код ЄДРПОУ 23912956

09.03.2026 № 01-43/2109

на № _____ від _____

Прем'єр-міністру України

Юлії СВИРИДЕНКО

Шановна пані Юліє!

Харківська обласна військова адміністрація висловлює стурбованість ситуацією, що склалася через кадровий дефіцит у фармацевтичному секторі Харківської області.

Фармацевтична галузь виконує критично важливу функцію забезпечення населення лікарськими засобами та медичними товарами, що набуває особливого значення в умовах воєнного стану. Разом з тим, підприємства фармацевтичної галузі регіону стикаються з гострим дефіцитом кваліфікованих кадрів, насамперед жінок-фармацевтів, які відповідно до чинного законодавства підлягають військовому обліку.

Ситуація обумовлена таким:

Наказом Міністерства оборони України від 07 лютого 2022 року № 35 «Про внесення змін до наказу Міністерства оборони України від 11 жовтня 2021 року № 313», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 21 березня 2022 року за № 348/37684, були, зокрема внесені зміни до Переліку спеціальностей та/або професій, споріднених з відповідними військово-обліковими спеціальностями, після одержання яких жінки беруться на військовий облік військовозобов'язаних, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 11 жовтня 2021 року № 313, а також доручено Головнокомандувачу Збройних Сил України забезпечити взяття жінок на військовий облік військовозобов'язаних згідно з Переліком спеціальностей та/або професій, споріднених з відповідними військово-обліковими спеціальностями, після одержання яких жінки беруться на військовий облік військовозобов'язаних, з 01 жовтня 2023 року.

Постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 року № 1487 (далі – постанова № 1487) затверджено Порядок організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів (далі – Порядок).

Відповідно до абзацу першого пункту 51 Порядку, в редакції станом на 05.01.2023 (дата набрання чинності постановою № 1487), жінки, які здобули освіту за медичною або фармацевтичною спеціальністю та не перебували на військовому обліку у відповідних районних (міських) територіальних центрах

000003

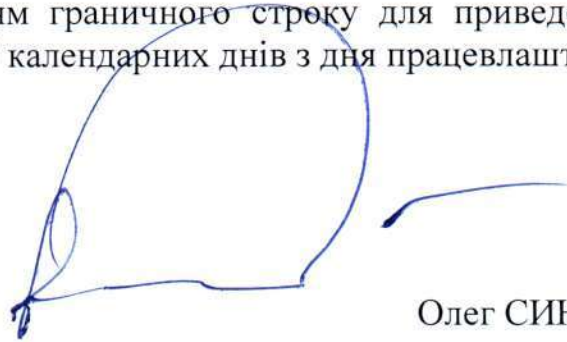
комплектування та соціальної підтримки (не отримували військово-обліковий документ) до затвердження цього Порядку, можуть працевлаштовуватися як невійськовозобов'язані до кінця 2026 року.

Втім пунктом 12 Змін, що вносяться до Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 16 травня 2024 року № 563 «Про внесення змін до Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів», абзац перший пункту 51 Порядку було виключено.

З огляду на викладене та з метою сталого забезпечення населення, зокрема Харківської області лікарськими засобами та медичними товарами, Харківська обласна військова адміністрація звертається з пропозицією внести відповідні зміни до Порядку, передбачивши можливість прийняття на роботу жінок з медичною або фармацевтичною освітою у разі їх непереребування на військовому обліку або за наявності військово-облікових документів, оформлених не в повному обсязі, із встановленням граничного строку для приведення таких документів у відповідність (до 45 календарних днів з дня працевлаштування).

З повагою

Начальник обласної
військової адміністрації

Олег СИНЕГУБОВ

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
"АСОЦІАЦІЯ ФАРМАЦЕВТІВ УКРАЇНИ"**

Ідентифікаційний код юридичної особи: 43359310

Місцезнаходження: Україна, 01015, місто Київ, вулиця Академіка Богомольця, будинок 7/14,
приміщення 182. к. 83

№ 30/2025 від 20.11.2025 р.

**Головнокомандувачу Збройних Сил
України, генералу**

СИРСЬКОМУ О.С.

копія:

Міністерство оборони України

**Генеральний штаб Збройних Сил
України:**

zsu@mil.gov.ua

mil_doc@post.mil.gov.ua

admou@post.mil.gov.ua

[zvernenja_gromadjan_vsp@post.mil.gov.
ua](mailto:zvernenja_gromadjan_vsp@post.mil.gov.ua)

Щодо: пропозицій відносно кадрового
забезпечення аптечних закладів у період
дії воєнного стану

Шановний Олександрє Станіславовичу!

Громадська організація «Асоціація фармацевтів України» (далі – АФУ), представлена у Раді громадського контролю при Національній службі здоров'я України та в Громадській раді при Держлікслужбі України, засвідчує Вам свою повагу та звертається з пропозиціями щодо врегулювання низки практичних питань, пов'язаних із кадровим забезпеченням аптечних закладів під час воєнного стану.

На сьогодні більшість аптек зіштовхнулися з гострим кадровим дефіцитом фармацевтів. З початком повномасштабної збройної агресії значна частина фахівців була вимушена залишити свої домівки, переїхати в інші регіони України або виїхати за кордон. Особливо критична ситуація фіксується у прифронтових громадах, де кадровий дефіцит став системною перешкодою для безперебійної роботи аптек.

Упродовж останнього року Кабінетом Міністрів України було ухвалено низку нормативно-правових актів, спрямованих на врегулювання вимог до роботи аптечних закладів, зокрема у частині кадрового забезпечення. Розуміючи необхідність неухильного дотримання європейських та міжнародних стандартів, Уряд водночас встановив низку тимчасових винятків на період дії воєнного стану, покликаних забезпечити безперервність доступу населення до лікарських засобів у найбільш вразливих громадах.

Існуюча частина бар'єрів пов'язана з вимогами щодо військового обліку, можливістю працевлаштування та підходами до бронювання працівників аптечних закладів.

З огляду на це нами було узагальнено пропозиції, спрямовані на подолання кадрової кризи та забезпечення безперервної роботи аптек у прифронтових і сільських громадах та забезпечення населення лікарськими засобами.

Відтак, далі по тексту цього звернення подаємо на Ваш розгляд наші пропозиції щодо уточнення процедур працевлаштування фахівців аптечної галузі в період дії воєнного стану

Пропозиції спрямовано на усунення ситуації, коли аптечні заклади де-юре не можуть прийняти на роботу кандидатів із медичною або фармацевтичною освітою через формальні обмеження, що особливо критично для аптек у прифронтових та сільських громадах (зокрема, що вони ще не перебувають на військовому обліку або мають документи, оформлені не у повному обсязі). На практиці це створює штучний бар'єр для працевлаштування та поглиблює кадровий дефіцит, особливо у прифронтових і сільських громадах.

Відтак, сутність відповідної пропозиції полягає у створенні нормативних умов, які дозволять аптечним закладам оперативно залучати до роботи фахівців із медичною чи фармацевтичною освітою, навіть якщо такі кандидати тимчасово не перебувають на військовому обліку або мають військово-облікові документи, оформлені не в повному обсязі.

Таким чином, пропонується передбачити можливість укладення трудових договорів з такими фахівцями, водночас зберігаючи вимогу щодо обов'язкової постановки на військовий облік або приведення військово-облікового документа у відповідність протягом 30 днів з моменту працевлаштування.

Для практичної реалізації цієї пропозиції вбачається за необхідне надання узгоджених міжвідомчих роз'яснень щодо можливості прийому на роботу таких кандидатів із встановленням чітких вимог до строків та порядку приведення військово-облікових документів у відповідність, а також уніфікація підходів між Держлікслужбою, МОЗ та іншими заінтересованими органами влади.

За потреби може бути опрацьоване питання внесення уточнень до чинних нормативно-правових актів для забезпечення однозначної правозастосовної практики на місцях.

Очікуваними результатами реалізації цієї ініціативи є оперативне зменшення кадрового дефіциту в аптечних закладах, забезпечення безперервності їх роботи, особливо у громадах із підвищеним навантаженням, створення легального та контрольованого механізму

залучення персоналу, зменшення ризику різночитань і помилкових відмов у працевлаштуванні, а також підвищення рівня доступності лікарських засобів для населення.

У зв'язку з викладеним,

ПРОСИМО:

1. Розглянути можливість підтримати викладені питання та, у разі прийняття відповідного рішення, поінформувати дотичні органи державної влади про їх актуальність, необхідність міжвідомчої координації та можливі нормативні уточнення, що можуть бути потрібні для забезпечення кадрової стабільності аптекних закладів.

2. Розглянути можливість надання офіційних роз'яснень щодо порядку прийняття на роботу фахівців з медичною або фармацевтичною освітою у випадках, коли вони ще не перебувають на військовому обліку або мають військово-облікові документи, оформлені не в повному обсязі, із визначенням граничного строку для приведення таких документів у відповідність (наприклад, до 30 днів), а також щодо уніфікованого підходу ТЦК та СП до таких ситуацій, щоб уникнути помилкових відмов у працевлаштуванні.

3. Повідомити АФУ про результати розгляду звернення та заходи, які будуть вжиті Держлікслужбою в межах компетенції на адресу: 01015, місто Київ, вулиця Академіка Богомольця, будинок 7/14, приміщення 182, к. 83, pharmukraine.ua@gmail.com.

АФУ підтверджує готовність до подальшого діалогу та надання додаткових матеріалів.

**Голова Організації,
Голова Правління Організації**

Олена ОМЕЛЬЧУК

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
"АСОЦІАЦІЯ ФАРМАЦЕВТІВ УКРАЇНИ"

Ідентифікаційний код юридичної особи: 43359310

Місцезнаходження: Україна, 01015, місто Київ, вулиця Академіка Богомольця, будинок 7/14,
приміщення 182. к. 83

№ 03/2026 від 09.01.2026р.
на №116/2/1/111395 від 03.12.2025р.

**Головнокомандувачу Збройних
Сил України, генералу
СИРСЬКОМУ О.С.**

КОПІЯ:
Міністерство оборони України

**Генеральний штаб Збройних Сил
України:**

zsu@mil.gov.ua
mil_doc@post.mil.gov.ua
admou@post.mil.gov.ua
zvernenja_gromadjan_vsp@post.mil.gov.ua

Щодо: пропозицій відносно кадрового забезпечення
аптечних закладів у період дії воєнного стану
та військового обліку жінок

Шановний Олександрє Станіславовичу!

Громадська організація «Асоціація фармацевтів України» (далі – АФУ), представлена у Раді громадського контролю при Національній службі здоров'я України та в Громадській раді при Держлікслужбі України, засвідчує Вам свою повагу та висловлюємо вдячність за розгляд нашого звернення від 20.11.2025 року №30/2026 з пропозиціями щодо врегулювання низки практичних питань, пов'язаних із кадровим забезпеченням аптечних закладів під час воєнного стану.

АФУ отримало відповідь від 03.12.2025 р., в якій рекомендується при подальшому плануванні кадрової політики та за наявності об'єктивної проблеми у кадровому забезпеченні, здійснювати добір працівників за рахунок осіб, які не підлягають призову на військову службу під час мобілізації (ветеранів, звільнених з військової служби, пенсіонерів, призовників, жінок, осіб, які вже мають встановлене право на відстрочку).

Проаналізувавши вказану відповідь, дозволяє зазначити про наступне.

Нагальне питання виникає у працевлаштуванні фахівців - фармацевтів, категорії «жінки», які є майже єдиною, що може забезпечити послаблення кадрової нестачі працівників фармацевтичної галузі та відповідно до Закону України «Про військовий

обов'язок і військову службу» жінки-фармацевти є військовозобов'язаними і можуть бути призвані на військову службу під час мобілізації у випадках, передбачених чинним законодавством України.

Саме жінки, які здобули освіту за медичною або фармацевтичною спеціальністю, зобов'язані протягом 60 діб після здобуття відповідної освіти прибути до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки за задекларованим/зареєстрованим місцем їх проживання для визначення ступеня їх придатності до військової служби (п. 50 Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 № 1487).

Основною і нагальною проблемою є при працевлаштуванні фармацевтів-жінок, які у зв'язку зі збройною агресією РФ чи за сімейними обставинами (декретна відпустка, догляд за близькими та ін.) не змогли вчасно стати на військовий облік, страх отримання штрафу від 17 тис. грн. не маючи стабільного заробітку та, відповідно, бажання працювати за професією фармацевт. У зв'язку з чим аптеки потерпають від гострого кадровим дефіциту фармацевтів, особливо критична ситуація фіксується у прифронтових громадах, де кадровий дефіцит став системною перешкодою для безперебійної роботи аптек.

Упродовж останнього року Кабінетом Міністрів України було ухвалено низку нормативно-правових актів, спрямованих на врегулювання вимог до роботи аптечних закладів, зокрема у частині кадрового забезпечення. Розуміючи необхідність неухильного дотримання європейських та міжнародних стандартів, Уряд водночас встановив низку тимчасових винятків на період дії воєнного стану, покликаних забезпечити безперервність доступу населення до лікарських засобів у найбільш вразливих громадах, але існуюча частина бар'єрів пов'язана з вимогами щодо військового обліку, можливістю працевлаштування працівників, зокрема жінок, аптечних закладів.

З огляду на це нами було узагальнено пропозиції, спрямовані на подолання кадрової кризи та забезпечення безперервної роботи аптек у прифронтових і сільських громадах та забезпечення населення лікарськими засобами.

Відтак, подаємо на Ваш розгляд наші пропозиції щодо уточнення процедур працевлаштування фармацевтичних фахівців – жінок аптечної галузі в період дії воєнного стану, а сутність відповідної пропозиції полягає у створенні нормативних умов, які дозволять аптечним закладам оперативно залучати до роботи фахівців – жінок із медичною чи фармацевтичною освітою, навіть якщо такі кандидати тимчасово не перебувають на військовому обліку або мають військово-облікові документи, оформлені не в повному обсязі.

Пропонується передбачити можливість укладення трудових договорів з такими фахівцями - **жінками**, водночас зберігаючи вимогу щодо обов'язкової постановки на військовий облік або приведення військово-облікового документа у відповідність протягом 30 днів з моменту працевлаштування.

Наголошуємо, що запровадження цієї ініціативи стосується виключно фахівців аптечних закладів **жіночої статті**, яким належить мати військово-облікові документи у та повинні стати на військовий облік в установленому порядку. Впровадження цієї ініціативи надасть можливість оперативного зменшення кадрового дефіциту в аптечних закладах,

забезпечення безперервності їх роботи, особливо у громадах із підвищеним навантаженням, створення легального та контрольованого механізму залучення персоналу, зменшення ризику різночитань і помилкових відмов у працевлаштуванні, а також підвищення рівня доступності лікарських засобів для населення.

У зв'язку з викладеним,

ПРОСИМО:

1. Розглянути можливість підтримати викладені питання та прийняття відповідного рішення, що можуть бути потрібні для забезпечення кадрової стабільності аптечних закладів.

2. Повідомити АФУ про результати розгляду звернення та заходи, які будуть вжиті Міністерством оборони України в межах компетенції на адресу: 01015, місто Київ, вулиця Академіка Богомольця, будинок 7/14, приміщення 182, к. 83, pharmukraine.ua@gmail.com.

АФУ підтверджує готовність до подальшого діалогу та надання додаткових матеріалів.

Додатки:

1. Копія листа ГО «АФУ» від 20.11.2025 в 1 прим. на 3 арк.,
2. Копія листа МО України від 03.12.2025 в 1 прим на 1 арк.,
3. Копія листа МО України від 03.12.2025 в 1 прим на 2 арк.

З повагою

**Голова Організації,
Голова Правління Організації**

Олена ОМЕЛЬЧУК

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
"АСОЦІАЦІЯ ФАРМАЦЕВТІВ УКРАЇНИ"**

Ідентифікаційний код юридичної особи: 43359310

Місцезнаходження: Україна, 01015, місто Київ, вулиця Академіка Богомольця, будинок
7/14, приміщення 182, к. 83

Вих. 71/2026 від 06.02.2026 року

**Міністру оборони України
ФЕДОРОВУ М.А.**

03168, м. Київ, проспект Повітряних сил
України, 6
admou@post.mil.gov.ua

**Щодо надання роз'яснення з питань
застосування законодавства про військовий
облік жінок, які здобули медичну або
фармацевтичну освіту**

Шановний Михайле Альбертовичу!

Громадська організація «Асоціація фармацевтів України» (далі – АФУ), представлена в Раді громадського контролю при Національній службі здоров'я України та в Громадській раді при Державній службі України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, цим листом засвідчує Вам свою повагу та звертається з огляду на таке.

В умовах дії воєнного стану особливого значення набуває забезпечення єдиного, узгодженого та правомірного застосування норм законодавства у сфері виконання військового обов'язку.

У межах своєї статутної діяльності АФУ як професійне об'єднання, що представляє інтереси фармацевтичних працівників у взаємодії з органами державної влади, отримує численні запитання від роботодавців сфери охорони здоров'я щодо практичного застосування норм законодавства про військовий облік. Для аптечних закладів та інших суб'єктів господарювання принциповим є розуміння реального обсягу їхніх обов'язків і меж відповідальності з метою уникнення різного трактування законодавства на практиці.

Так, відповідно до абзацу другого пункту 11 статті 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» (далі – Закон):

жінки, які придатні до проходження військової служби за станом здоров'я та віком, закінчили заклади професійної, фахової передвищої або вищої освіти та здобули медичну або фармацевтичну спеціальність, підлягають взяттю на військовий облік військовозобов'язаних.

Водночас відповідно до абзацу третього пункту 11 статті 1 Закону:

жінки, які мають спеціальність та/або професію, споріднену з відповідною військово-обліковою спеціальністю, визначеною в переліку, затвердженому Міністерством оборони України, та придатні до проходження військової служби за станом здоров'я та віком, крім осіб, зазначених в абзаці другому цього пункту, беруться на військовий облік військовозобов'язаних за їхнім бажанням.

З огляду на співвідношення положень зазначених вище норм Закону на практиці виникає потреба в офіційному роз'ясненні щодо порядку їх застосування, зокрема в уточненні, чи поширюється положення абзацу третього пункту 11 статті 1 Закону на жінок, які здобули медичну або фармацевтичну освіту, з урахуванням застереження, передбаченого абзацом другим цього пункту.

Крім того, пунктом 10 статті 1 Закону передбачено обов'язок громадян України, зокрема тих, які підлягають взяттю на військовий облік, уточнювати персональні дані протягом 60 днів з дня набрання чинності указом Президента України про оголошення мобілізації шляхом звернення до центру надання адміністративних послуг, через електронний кабінет призовника, військовозобов'язаного або резервіста чи безпосередньо до територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

Виконання військового обов'язку громадянами України відповідно до Закону забезпечують державні органи, органи місцевого самоврядування, утворені відповідно до законів України військові формування, а також територіальні центри комплектування та соціальної підтримки, які є уповноваженими органами у сфері організації та ведення військового обліку.

З огляду на викладене АФУ виходить з того, що взяття жінок на військовий облік військовозобов'язаних, у тому числі жінок, які здобули медичну або фармацевтичну спеціальність, належить до повноважень відповідних районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, а не роботодавців.

Разом з тим пунктом 51 Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 року № 1487 (зі змінами) (далі – Порядок), визначено, що керівники державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій повідомляють відповідні районні (міські) територіальні центри комплектування та соціальної підтримки про жінок, які працюють у таких суб'єктах, здобули освіту за медичною або фармацевтичною спеціальністю та не перебувають на військовому обліку.

Порядком також передбачено, що непрацевлаштовані жінки прибувають до відповідних районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки самостійно з метою взяття їх на військовий облік, а також окремо врегульовано питання взяття на військовий облік за бажанням жінок, які мають спеціальність та/або професію, споріднену з відповідною військово-обліковою спеціальністю, крім осіб, які здобули освіту за медичною або фармацевтичною спеціальністю.

У зв'язку з наведеним у практичній діяльності роботодавців виникає потреба в офіційному роз'ясненні щодо обсягу та меж виконання цього правового обов'язку, а також щодо правових наслідків для підприємств у випадках, коли роботодавець виконав вимогу щодо інформування відповідного територіального центру комплектування та соціальної підтримки, за відсутності в нього визначених законодавством механізмів впливу на подальше взяття такої працівниці на військовий облік.

З урахуванням викладеного вище та з метою належного інформування роботодавців і фахівців фармації щодо порядку застосування зазначених норм у практичній діяльності АФУ звертається з проханням:

1. забезпечити надання офіційних роз'яснень з питань застосування законодавства у сфері військового обліку жінок з медичною або фармацевтичною освітою, порушених у цьому зверненні, у тому числі щодо участі роботодавців у відповідних правовідносинах та можливих правових наслідків для підприємств;

2. поінформувати АФУ про результати розгляду цього звернення та вжиті заходи у встановленому законодавством порядку на електронну адресу: pharmukraine.ua@gmail.com, а також за поштовою адресою: 01015, м. Київ, вул. Академіка Богомольця, буд. 7/14, приміщ. 182, к. 83.

АФУ підтверджує готовність сприяти поширенню офіційних роз'яснень серед суб'єктів господарювання та фахівців фармації.

З повагою

Голова Організації

**Голова Правління
Організації**

Олена ОМЕЛЬЧУК

ДЕПАРТАМЕНТ МОБІЛІЗАЦІЇ
МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ
УКРАЇНИ

Код 26605752

“ ” _____ 20__ р.
№ _____

01001, м. Київ, провулок Тараса Шевченка, 12

Громадська організація “Асоціація
фармацевтів України”

pharmukraine.ua@gmail.com

01015, м. Київ, вул. Академіка
Богомольця, буд. 7/14, приміщ. 182,
к. 83.

На № 102/2026 від 06.03.2026

У Департаменті мобілізації Міністерства оборони України за дорученням керівництва в межах компетенції розглянуто резолюцію Віце-прем'єр-міністра України – Міністра енергетики України до звернення народного депутата України Зінкевич Я. В. на лист Громадської організації “Асоціація фармацевтів України” щодо необхідності нормативного врегулювання порядку працевлаштування жінок, які здобули фармацевтичну освіту та не мають військово-облікового документа.

За результатами опрацювання повідомляється, що Громадською організацією “Асоціація фармацевтів України” запропоновано внести зміни до Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1487 (далі – Порядок), в частині що стосується можливості укладення трудових договорів з такими фахівцями, які мають медичну або фармацевтичну освіту, зберігаючи вимогу щодо обов'язкової поставки на військовий облік або приведення військово-облікових документів у відповідність протягом визначеного строку з моменту працевлаштування.

Довідково: згідно з пунктом 51 Порядку, керівники державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій повідомляють відповідним районним (міським) територіальним центрам комплектування та соціальної підтримки про жінок, які працюють у зазначених органах, на підприємствах, в установах та організаціях та які здобули освіту за медичною або фармацевтичною спеціальністю і не перебувають на військовому обліку у районних (міських) територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки.

Непрацевлаштовані жінки прибувають самостійно до відповідного районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки з метою взяття їх на військовий облік військовозобов'язаних.

ДОКУМЕНТ СЕДО
Сертифікат 3F1FC22062171FDF04000000DC45000068870200
Підписувач Юзвенко Роман Станіславович
Дійсний з 12.02.2025 0:00:00 по 11.02.2027 23:59:59

Департамент мобілізації Міністерства оборони України

220/25/478 від 16.03.2026 18:08

Ураховуючи вищевикладене інформується, що механізм правового врегулювання належного функціонування системи військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів організовано та забезпечено.

Директор Департаменту мобілізації
Міністерства оборони України
полковник

Роман ЮЗВЕНКО

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ
УКРАЇНИ

проспект Повітряних Сил, 6, м.Київ,
03168
тел.: (044) 230-73-30
E-mail: admou@post.mil.gov.ua
web: www.mod.gov.ua
код згідно з ЄДРПОУ 00034022

MINISTRY OF DEFENCE
OF UKRAINE

6, Povitrianykh Syl Avenue, Kyiv,
03168, Ukraine
phone: (044) 230-74-67
E-mail: admou@post.mil.gov.ua
web: www.mod.gov.ua

№ _____ від _____ 20__ р.

Народному депутату України
Вікторії ВАГНЕР

На № 384д9/7-2026/39221 від 23.02.2026

Шановна пані Вікторіє!

У Міністерстві оборони України опрацьоване Ваше депутатське звернення щодо внесення змін до Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 № 1487 (далі – Порядок), стосовно удосконалення механізмів взяття на військовий облік осіб жіночої статі, які до 2024 року здобули освіту за медичною або фармацевтичною спеціальністю.

За результатами опрацювання повідомляється.

На виконання вимог Закону України № 3633-IX від 11.04.2024 “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку” Кабінетом Міністрів України прийнято постанову № 563 від 16.05.2024 щодо внесення змін до Порядку організації ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів. Зазначені нормативно-правові акти прийняті з метою покращення стану військового обліку та активізації заходів мобілізації в державі.

Разом із тим, значна кількість громадян України, у тому числі особи жіночої статі, у визначені законом терміни не виконали вимоги Законів України щодо обов'язку:

ДОКУМЕНТ СЕДО
Сертифікат 3F1FC22062171FDF0400000086B7000075850200
Підписувач Мойсюк Євген Георгійович
Дійсний з 11.02.2025 0:00:00 по 10.02.2027 23:59:59

Міністерство оборони України

220/3077 від 03.03.2026 19:02

протягом 60 днів уточнити адресу проживання, номери засобів зв'язку, адреси електронної пошти (за наявності електронної пошти) та інші персональні дані (з дня набрання чинності закону України № 3633-IX від 11.04.2024);

до 05.06.2025 проходження повторного медичного огляду з метою визначення придатності до військової служби особами, які були визнані обмежено придатними до військової служби (крім осіб, визнаних в установленому порядку особами з інвалідністю) (з дня набрання чинності закону України № 3621-IX від 21.03.2024).

Тому вважаємо, що надана Вами пропозиція, щодо повернення редакції пункту 51 Порядку, у частині працевлаштування жінок без військово-облікового документа, не збільшить кількість бажаючих працювати за вищезазначеними спеціальностями.

Також повідомляємо, що з метою спрощення процедури взяття на військовий облік осіб жіночої статті, за ініціативою Міністерства оборони України Кабінетом Міністрів України прийнято постанову № 916 від 30.07.2025 “Про внесення до деяких постанов Кабінету Міністрів України змін щодо окремих питань ведення військового обліку та призову громадян під час мобілізації”, щодо взяття на військовий облік таких осіб без їх особистої явки, на підставі повідомлень закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої або вищої освіти, які здійснюють підготовку жінок за медичною або фармацевтичною спеціальністю.

З повагою

Заступник Міністра оборони України
генерал-лейтенант

Євген МОЙСЮК

Анатолій Божкевич (044)62-238-16

Порівняльна таблиця щодо пропозиції повернення абзацу першого пункту 51 Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів

У чинній редакції пункту 51 абзац перший виключено постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.2024 № 563.

Положення	Було до 18.05.2024	Стало після 18.05.2024	Пропонується
Абзац перший пункту 51	Жінки, які здобули освіту за медичною або фармацевтичною спеціальністю та не перебували на військовому обліку у відповідних районних (міських) територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки (не отримували військово-обліковий документ) до затвердження цього Порядку, можуть працевлаштовуватися як невійськовозобов'язані до кінця 2026 року.	Абзац перший пункту 51 виключено на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 16.05.2024 № 563.	Повернути абзац перший пункту 51 у редакції, що діяла до 18.05.2024: «Жінки, які здобули освіту за медичною або фармацевтичною спеціальністю та не перебували на військовому обліку у відповідних районних (міських) територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки (не отримували військово-обліковий документ) до затвердження цього Порядку, можуть працевлаштовуватися як невійськовозобов'язані до кінця 2026 року.»
Абзац другий пункту 51	Керівники державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій повідомляють відповідним районним (міським) територіальним центрам комплектування та соціальної підтримки про жінок, які працюють у зазначених органах, на підприємствах, в установах та організаціях та які здобули освіту за медичною або фармацевтичною спеціальністю і не перебувають на військовому обліку у районних (міських) територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки.	Без змін.	Залишити без змін.
Абзац третій пункту 51	Непрацевлаштовані жінки прибувають самостійно до відповідного районного	Без змін.	Залишити без змін.

	(міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки з метою взяття їх на військовий облік військовозобов'язаних.		
Абзац четвертий пункту 51	Жінки, які мають спеціальність та/або професію, споріднену з відповідною військово-обліковою спеціальністю, визначеною у переліку, затвердженому Міноборони, крім тих, які здобули освіту за медичною або фармацевтичною спеціальністю, та придатні до проходження військової служби за станом здоров'я та віком, беруться на військовий облік військовозобов'язаних за їх бажанням на загальних засадах, визначених цим Порядком.	Без змін.	Залишити без змін.